

ВІДГУК
ОФІЦІЙНОГО ОПОНЕНТА

на дисертацію Марущина Юрія Віталійовича

«Механізми державного регулювання підтримки та розвитку об'єднаних територіальних громад в Україні», подану до захисту на засіданні Спеціалізованої вченої ради Д 64.707.03 у Національному університеті цивільного захисту України на здобуття наукового ступеня кандидата наук з державного управління за спеціальністю 25.00.02 – механізми державного регулювання

Актуальність теми дисертаційної роботи.

У контексті історично нового стану державних і громадських взаємин феномен територіальних перетворень набуває нову, особливу роль, інтегровано об'єднуючу та адаптовану до повсякденних потреб людей, що реалізуються у рамках різномасштабних, різнорівневих і різнохарактерних територіальних систем, усі інші види загальнодержавних змін реформацій - економічні, соціальні, адміністративні, правові, політичні та ін. Негативні наслідки відмічених кризових явищ також якнайповніше і концентровано проявляються саме у функціонуванні територіальних систем, але в той же час і демпфування вказаних наслідків забезпечується, передусім, потенціалом стійкості системи.

При цьому зміни в протіканні і регулюванні територіальних процесів в Україні відбуваються на фоні та у відповідності, що позначилася в останній чверті минулого століття загальносвітовою тенденцією, так званій регіоналізації, яку в найзагальнішому вигляді можна визначити як процес і стан зростаючого впливу регіональних чинників, що розширюється на усі сторони людської життєдіяльності.

***Ступінь обґрунтованості й достовірність основних наукових
положень, висновків і рекомендацій, сформульованих в дисертації***

Основні наукові положення, висновки і практичні рекомендації, що викладені в дисертації, є логічними і послідовними. Обґрунтованість представлених здобувачем наукових положень базується на аналізі інформаційно-нормативної бази, законодавчих актів України, вітчизняних і зарубіжних публікацій.

Теоретичну та методологічну основу дослідження становлять фундаментальні положення теорії державного управління, а також наукові праці вітчизняних і зарубіжних вчених із питань державного регулювання підтримки і розвитку об'єднаних територіальних громад в Україні.

Ознайомившись з дисертацією Марущина Юрія Віталійовича, зазначимо, що робота відрізняється змістовністю, логічною побудовою викладенням матеріалу, комплексним розкриттям досліджуваної проблеми. Завдяки цьому автор досяг поставленої перед собою мети дослідження.

Дисертацію присвячено обґрунтуванню теоретичних засад та розробці практичних рекомендацій щодо удосконалення механізмів державного регулювання підтримки та розвитку об'єднаних територіальних громад в Україні.

Для реалізації мети й завдань дослідження використовувалася сучасна наукова методологія, заснована на принципах: системного підходу, специфіка якого визначається тим, що він орієнтує дослідження на розкриття цілісності об'єкта і механізмів, що її забезпечують, на виділення різноманітних типів зв'язків складного об'єкта і зведення їх в єдину теоретичну картину.

Автором використано низку наукових методів, зокрема: гіпотетико-дедуктивний метод формування методології дисертаційного дослідження, який дав змогу сформулювати гіпотезу дослідження, побудувати евристичні

моделі вдосконалення механізмів державного регулювання підтримки та розвитку об'єднаних територіальних громад в Україні.

Дедуктивний доказ висунутої гіпотези дослідження не тільки підтвердив правильність формування його методології, справедливості висновків, а й дав можливість також висунути й верифікувати практичні рекомендації з удосконалення досліджуваного об'єкта, а також:

провести структурно-функціональний аналіз, сутність якого полягає у виділенні елементів системи державного регулювання підтримки та розвитку об'єднаних територіальних громад в Україні;

визначити ряд порівняльних методів, що надали можливість аналізу стандартів і механізмів державного регулювання підтримки та розвитку об'єднаних територіальних громад в Україні;

впровадити: статистичний метод, що дав змогу розкрити реальні й точні факти стану досліджуваного об'єкта; прогностичний метод, за допомогою якого визначено більш віддалені перспективи його розвитку; теоретико-концептуальний метод, що визначив напрям дослідження, втілений в аналізі функцій, структури та параметрів об'єкта, та дав змогу позначити, осмислити, описати та порівняти роль механізмів державного регулювання підтримки та розвитку об'єднаних територіальних громад в Україні, уточнити їх функції в діяльності кожної з підсистем, оцінити результати управлінського впливу, виявити перспективи й механізми.

Наукова новизна одержаних результатів у вирішенні наукового завдання щодо розвитку теоретичних засад та обґрунтуванні науково-прикладних рекомендацій з удосконалення механізмів державного регулювання підтримки та розвитку об'єднаних територіальних громад в Україні.

Найсуттєвіші результати дисертаційного дослідження, які містять наукову новизну, полягають у тому, що:

Автором вперше в дисертаційному дослідженні:

обґрунтовано стратегічні напрями підтримки та розвитку об'єднаних

територіальних громад в сучасних умовах на основі ідентифікації і теоретичного узагальнення головних особливостей і тенденцій розвитку сучасної територіальної ситуації, перетворень та реформаций в державному устрої, економіці і соціальній сфері, систематизації цілей механізмів саморозвитку і державної підтримки муніципальних об'єднань і місцевого самоврядування в Україні;

в дисертаційному дослідженні було удосконалено:

методологічний підхід до феномену розробки інноваційного механізму державної регулювання підтримки та розвитку об'єднаних територіальних громад, що розглядається в діалектичній єдності процесів самоорганізації і державного регулювання територіальних систем, та додатку цього підходу до класу територіальних систем іншого рівня;

концепцію ключових чинників фінансово-економічного механізму державного регулювання підтримки та розвитку об'єднаних територіальних громад, на підставі об'єктивної обумовленості державного сприяння процесам територіального розвитку як необхідної форми компенсації (вирівнювання) нерівномірного розподілу ринково затребуваного ресурсного потенціалу регіонів;

набуло подальшого розвитку:

напрями законодавчого регулювання підтримки та розвитку об'єднаних територіальних громад в Україні, та пропозиції з правового і організаційного впорядкування цього напрямку державної регіональної політики за допомогою інструментів регулювання як сукупності взаємозв'язаних і закріплених в національному законодавстві правових інститутів місцевого самоврядування, що відбивають особливості його організації в конкретній державі;

систематизація моделей організації підтримки та розвитку територіальних громад, реалізованих за кордоном, що обумовлює різноманітність організаційних форм здійснення місцевого самоврядування, дослідження досвіду реформування територіальної організації місцевого самоврядування в державах, та визначити методи заохочення територіальних

об'єднань відповідно до наявного рівня фінансово-економічної забезпеченості місцевого самоврядування.

Повнота висвітлення результатів дослідження в опублікованих працях та авторефераті.

Основні результати дисертаційного дослідження оприлюднені на міжнародних наукових конгресах та науково-практичних конференціях в різних містах України, а також за кордоном.

Основні положення дисертаційної роботи опубліковано в 11 наукових працях, у тому числі – 5 статтях в наукових фахових виданнях, із них 1 стаття – в зарубіжному виданні, 6 – тез конференцій. Загальний обсяг публікацій автора за темою дослідження – 3,85 др.арк.

У наукових працях в повній мірі відзеркалено всі розділи рецензованої дисертації.

Оцінка оформлення дисертації

Дисертація та автореферат оформлені згідно з існуючими вимогами . Зміст дисертаційної роботи логічний, виклад матеріалу послідовний і достатньою мірою розкритий.

Зміст автореферату повністю ідентичний основним положенням дисертації. В цілому дисертаційна робота та автореферат, написані літературною українською мовою, легко читаються і сприймається.

Практичне значення дисертаційної роботи.

Основні положення й висновки дисертації можуть використовуватися фахівцями під час написання підручників і навчальних посібників, створення навчально-методичної літератури; в роботі органів державної влади та у процесі формування сучасних засад державного регулювання підтримки та

розвитку об'єднаних територіальних громад в Україні.

Теоретичні рекомендації та напрацювання, викладені в дисертації враховано в Проєкті Програми економічного і соціального розвитку Хмельницької області на 2022 р. (довідка про впровадження № 99/26-29-7820/2021 від 16.12.2021).

Наукові розробки, пропозиції та рекомендації дисертаційного дослідження, які спрямовано на реалізацію державної регіональної політики, використовуються в процесі законотворчої роботи підкомітету з питань регіональної політики та місцевих бюджетів Комітету з питань розвитку та містобудування Верховної ради України (довідка про впровадження № 01-11-2021/1 від 01.11.2021 р.).

Обґрунтування стратегічних напрямів підтримки та розвитку об'єднаних територіальних громад в сучасних умовах використано в роботі Агенції регіонального розвитку Хмельницької області (довідка про впровадження від 12.08.2021 р.).

Дискусійні положення та зауваження щодо змісту дисертації.

Позитивно оцінюючи виконане дослідження, вважаємо за доцільне висловити деякі зауваження і побажання:

1. В дисертаційній роботі автором систематизовано світовий досвід організації підтримки та розвитку територіальних громад (п. 1.3, стор.41-56), але не акцентовано, досвід яких саме країн більше підходить для України.

2. Практичне значення одержаних у роботі результатів дійсно є підґрунтям до удосконалення законодавчого регулювання розвитку об'єднаних територіальних громад в Україні; але, на жаль, автором не надано власної оцінки, коли запропоновані напрями удосконалення може бути ефективно втілено в Україні.

3. У вступі дисертаційної роботи надається перелік як українських так і закордонних науковців, які займалися дослідженням визначеної

проблеми , але відсутнє посилання на їхні наукові праці у списку використаних джерел та літератури у дисертації.

4. Автореферат дисертації повною мірою відображає основні положення її дисертаційного дослідження. Наведені в авторефераті висновки висвітлюють глибину досліджуваної проблеми, викладені в логічній послідовності, а пропозиції достатньо обґрунтовані й відповідають українським реаліям. Однак з автореферату дисертації залишається незрозумілим які аспекти функціонування механізмів державного регулювання підтримки та розвитку територіальних громад визначено у дослідженні.

5. В авторефераті дисертаційного дослідження не було відображено структуру фінансово-економічному механізму державного регулювання, та на жаль бракує статистичного матеріалу за обраною темою, хоча в рукопису їх достатньо.

В той же час слід відзначити, що вказані зауваження ні в якій мірі не знижують загальної наукової і практичної цінності роботи і не впливають на достатньо позитивну оцінку дисертації Марущина Юрія Віталійовича.

Загальний висновок

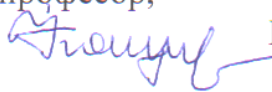
Таким чином, слід зазначити, що дисертаційна робота Марущина Юрія Віталійовича «Механізми державного регулювання підтримки та розвитку об'єднаних територіальних громад в Україні», відповідає вимогам МОН України, пунктів 9,10, 12 Порядку присудження наукових ступенів і присвоєння вченого звання старшого наукового співробітника, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 24 липня 2013 року №567, а саме: є завершеною кваліфікаційною науковою працею, у якій отримано нові науково обґрунтовані результати в галузі науки державного управління, що розв'язують конкретну

наукову проблему, а її автор Юрій Віталійович Марущин заслуговує присудження наукового ступеня кандидата наук з державного управління за спеціальністю 25.00.02 – механізми державного управління.

Офіційний опонент:

Завідувач кафедри державного управління
і місцевого самоврядування
Херсонського національного
технічного університету,

доктор наук з державного управління, професор,
заслужений працівник освіти України

 І. П. Лопушинський

Підпис проф. І.П. Лопушинського засвідчую:

Перший проректор Херсонського
національного технічного університету

 доц. М. П. Артеменко

24 жовтня 2022 року

